DIISOKYANÁTY POD KONTROLOU

PRŮVODCE BEZPEČNOSTÍ A LEGISLATIVOU

Diisokyanáty jsou důležité chemické látky, ale při nesprávném zacházení mohou vážně ohrozit zdraví.
Známe rizika, dodržujeme pravidla, chráníme sebe i ostatní.

BOZP MÁ SMYSL

ZDRAVOTNÍ RIZIKA

SILNĚ SENZIBILIZUJÍCÍ ÚČINKY (H317 A H334)

Mohou vyvolat alergickou kožní reakci a vážné dýchací potíže nebo astma.

5 000

NOVÝCH NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ ROČNĚ V EU

Expozice diisokyanátům je jednou z nejčastějších příčin pracovního astmatu.

RIZIKA A ALARMUJÍCÍ STATISTIKY

4 200 000

OHROŽENÝCH PRACOVNÍKŮ V EU

Evropská komise odhaduje, že právě tolik lidí je v rámci Unie vystaveno účinkům diisokyanátů.

Klasifikace nebezpečnosti

Jsou označeny jako senzibilizátory dýchacích cest a kůže s H317 (alergická kožní reakce) a H334 (při vdechování může vyvolat příznaky alergie, astmatu nebo dýchací potíže).

CO JSOU DIISOKYANÁTY A KDE SE S NIMI SETKÁTE?

ZÁKLADNÍ STAVEBNÍ KÁMEN POLYURETANŮ

Používají se zejména k výrobě tvrdých a měkkých pěn, nátěrů, lepidel, tmelů a elastomerů.

V HOTOVÝCH VÝROBCÍCH UŽ NEŠKODÍ

Jsou přítomny v tekutých a pastovitých produktech, ale po aplikaci, smísení s protějším nebo vytvrzení v hotových výrobcích.

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE A ŠKOLENÍ

Vstupní prohlídka | **3 měsíce po nástupu** | **Roční kontrola**

Po nástupu následuje kontrolní prohlídka již po 3 měsících, poté každý rok.

Povinné školení pro směsi nad 0,1 %

Od 24. 8. 2023 nesmí nikdo pracovat s těmito látkami bez absolvování odborné přípravy.

LEGISLATIVNÍ MILNÍKY A LIMITY

Povinné školení od srpna 2023

Práce s koncentrací vyšší než 0,1 % hmotnostních je zakázána bez doloženého odborného školení o bezpečném používání.

10. dubna 2026 první vlna zpřísnění

Dochází ke snížení hygienických limitů v pracovním ovzduší, měřeno jako NCO (isokyanátové skupiny).

1. ledna 2029 cílové limity

Od tohoto data vstupuje v platnost další snížení limitních hodnot pro maximální ochranu pracovníků.

Zpřísnění limitů od 10. 4. 2026

Dochází ke snížení hygienických limitů pro koncentraci diisokyanátů v pracovním ovzduší.

KVALIFIKACE ŠKOLITELE (OZO)

Školení musí vést odborně způsobilá osoba s doloženým specifickým vzděláním v této oblasti.

Pokud OZO nemá příslušné vzdělání, musí tuto skutečnost doložit (např. absolvováním kvalifikačního kurzu).

ZDRAVOTNÍ CYKLUS ZAMĚSTNANCE

1 Krok 1 Vstupní prohlídka

Povinně zahrnuje základní vyšetření doplněné o spirometrii a RTG hrudníku.

2 Krok 2 Kontrola po 3 měsících

Specifická kontrolní prohlídka následuje čtvrt roku po nástupu do expozice diisokyanátům.

3 Krok 3 Periodická péče 1× ročně

Pravidelné prohlídky v ročním intervalu pro soustavné sledování zdravotního stavu zejména plicních funkcí.

© 2026, Výzkumný institut práce a sociálních věcí, v. v. i.